

18. Конференција Библиотекарског друштва Србије, 14-16. децембар 2021.

„Потребе корисника Cherry дигиталног репозиторијума Библиотеке Хемијског факултета“

Ана Ђорђевић

anadj@chem.bg.ac.rs

Универзитет у Београду - Хемијски факултет

Апстракт: На Универзитету у Београду - Хемијском факултету¹ све публикације и истраживачки подаци, од аутора са афилијацијом Хемијског факултета и Иновационог центра, депонују се у Cherry² институционални репозиторијум отвореног приступа. Усклађен са европским смерницама за развој репозиторијума, Cherry је део одрживе инфраструктуре Рачунарског центра Универзитета у Београду, мреже од двадесет девет репозиторијума. Препоруке су дефинисане и у националној Платформи за отворену науку³ у циљу транспарентности научног рада у културним и образовним институцијама државе Србије. По успостављању репозиторијума обуке за коришћење су се одвијале у просторијама Факултета. Како је развој репозиторијума текао у смеру веће примене истраживачких података, обуке су мењале свој контекст, али и форму излагања. Обука под називом „Cherry институционални репозиторијум научних радова - примена отворене науке кроз националне и европске пројекте“⁴ одржана је онлајн од стране библиотекара - администратора репозиторијума. Обуци су присуствовали запослени истраживачи који су препознали значај успостављања репозиторијума и улогу библиотекара у процесу контроле депонованих записа, у највећој мери због тачности и комплетности записа, а у циљу повећања видљивости на Интернету истакнутих научних резултата проистеклих са националних и европских пројеката. Кроз услове пројеката дефинишу се права, али и обавезе истраживача повезаних са коришћењем (кроз Creative Commons лиценце) и нивоом доступности радова и истраживачких података. Поред резултата финансираних кроз пројекте истраживачи су у могућности да депонују све своје ауторске материјале. Резултати обуке препознају се у промени перспективе запослених, а пре свега управе Факултета да ову истакнуту тему дефинише „Правилником о отвореној науци на Универзитету у Београду - Хемијском факултету“. Статистика посећености репозиторијума прати се преко одговарајућег DSpace модула и преко платформе Google Analytics. Примећено је да је значајан број корисника из Србије приступио репозиторијуму у току најаве обуке на сајту Факултета и на друштвеним мрежама. Усвајањем правилника о отвореној науци и уз лакши онлајн приступ за већи број корисника, створила се потреба за реализацијом обуке о ширем опсегу библиотечко-информационих тема.

Кључне речи: онлајн обуке, институционални дигитални репозиторијум, истраживачки подаци, пројекти, статистика.

18th Conference of the Serbian Library Association, 14-16. December 2021

¹ У даљем тексту Факултет.

² Cherry је развијен у DSpace софтверу отвореног кода, најзаступљенијем софтверу за репозиторијуме научних радова са уделом коришћености од 39% на светском нивоу, https://v2.sherpa.ac.uk/view/repository_visualisations/1.html, (приступљено 23.10.2021).

³ <https://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2018/07/Platforma-za-otvorenu-nauku.pdf>, (приступљено 23.10.2021).

⁴ https://www.chem.bg.ac.rs/fakultet/Cherry_projekti.pdf, (приступљено 23.10.2021).

"The needs of the Cherry institutional repository users of the Faculty of Chemistry Library"

Ana Đorđević

anadj@chem.bg.ac.rs

University of Belgrade - Faculty of Chemistry

Abstract: At the University of Belgrade - Faculty of Chemistry⁵, research data and all publications by authors affiliated with the Faculty of Chemistry and the Innovation Center, are deposited in the Cherry⁶ open access Institutional Repository. Aligned with European guidelines for repository development, Cherry is part of the sustainable infrastructure of the University of Belgrade - Computer Center, a network of twenty-nine repositories. Recommendations are also defined in the National Platform for Open Science⁷ in order to ensure the transparency of scientific work in the public cultural and educational institutions in Serbia. After the establishment of the repository, training took place at the premises of the Faculty. As the development of the repository took the direction towards a more intensive application of research data, the trainings changed both perspective and format. The training entitled "Cherry Institutional Repository of Scientific Papers - Application of Open Science through National and European Projects"⁸ was held online by librarians - repository managers. The purpose of the training was to demonstrate to researchers the importance of establishing a repository and the role of librarians in the process of controlling deposited records with the goal of ensuring a greater accessibility of notable research outputs through the internet, while maintaining accuracy and completeness. Project requirements define the rights, as well as the obligations of researchers related to the use (through Creative Commons licenses) and the level of availability of publications and research data. In addition to the results funded by the aforementioned projects, researchers are able to deposit all their materials. The results of the training are reflected in a changed perspective of the employees, and above all, of the management of the Faculty. This important topic is addressed in the "Rulebook on Open Science at the University of Belgrade - Faculty of Chemistry". The repository usage statistics are provided by a DSpace module and via Google Analytics. There was a significant increase in the number of users from Serbia who accessed the repository after the training had been announced on the Faculty's website and on social media. Thanks to the adoption of the rulebook for open science and an easier online access for a greater number of users, the need for implementing training on a wider range of library and information services topics has arisen.

Keywords: online training, digital institutional repository, research data, projects, statistic.

⁵ Will be referred as Faculty.

⁶ Cherry was developed in the DSpace open source software platform, the most widely used repository software for scientific papers with a 39% utilization rate worldwide,

https://v2.sherpa.ac.uk/view/repository_visualisations/1.html, (accessed 23rd October 2021).

⁷ <https://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2018/07/Platforma-za-otvorenu-nauku.pdf>, (accessed 23rd October 2021).

⁸ https://www.chem.bg.ac.rs/fakultet/Cherry_projekti.pdf, (accessed 23rd October 2021).